

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 299/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, proti postupu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod ČVS:ORP-823/1-VYS-B2-2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu bola 1. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na nedotknuteľnosť súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, základného práva na ochranu pred neoprávneným zásahom do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, základného práva na ochranu proti zásahu do nedotknuteľnosti obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, ako aj pre namietané porušenie čl. 49 ústavy a čl. 149 ústavy postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod ČVS:ORP-823/1-VYS-B2-2018. Navrhuje zakázať generálnej prokuratúre pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd, prikázať jej vo veci konať, zrušiť uznesenie a opatrenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II z 12. júla 2018 pod ČVS:ORP 823/1 VYS B2-2018 a vrátiť sťažovateľovi zaistené veci. Žiada tiež finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Vyšetrovateľom odboru kriminálnej polície, Okresného riaditeľstva Policajného Zboru Bratislava II bolo 26. júna 2018 pod ČVS: ORP-823/1-VYS-B2-2018 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie pre podozrenie z prečinu sexuálneho zneužívania podľa § 201a Trestného zákona. Ku skutku malo dôjsť tak, že nezistený páchatel' vystupujúci na portáli [REDAKOVANÉ] pod užívateľským menom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a ďalšími nestotožnenými užívateľskými menami od presne nezisteného času až do 3. júla 2018 na nezistenom mieste prostredníctvom portálu [REDAKOVANÉ] na sociálnej sieti [REDAKOVANÉ] v miestnosti sexzoznamka navrhol nestotožnenej, pravdepodobne 11-ročnej osobe ženského pohlavia, pravdepodobne s užívateľským menom [REDAKOVANÉ] finančnú hotovosť v rôznych výškach za poskytnutie sexuálnej služby, konkrétne pohlavného styku a orálneho styku, ako aj iných sexuálnych praktík, ku ktorým malo dôjsť na osobnom stretnutí v Bratislave v mestskej časti [REDAKOVANÉ] na parkovisku pri jazere [REDAKOVANÉ].

3. V súvislosti s uvedeným trestným stíhaním bol vydaný príkaz na domovú prehliadku u sťažovateľa. Vo vzťahu k podozrivému sťažovateľovi totiž z elektronickej komunikácie na portáli [REDAKOVANÉ] vyplývalo, že bol osobou, s ktorou komunikoval, viackrát upozornený, že osoba má iba 11 rokov, napriek tomu tejto osobe navrhoval vykonávanie sexuálnych praktík, pričom z komunikácie je zrejmé, že už v minulosti sa dopustil sexuálneho styku s osobou mladšou ako 15 rokov. V rámci prehliadky bolo zaistených viacero vecí – počítače, mobilné telefóny, USB kľúče, CD a DVD nosiče a zálohovacie disky. Keďže sa sťažovateľ živí IT servisom, medzi zaistenými vecami boli aj také, na ktorých vykonával servis, patriace iným osobám. Tiež boli zaistené veci (telefóny a notebook) v dispozícii sťažovateľovej manželky patriace jej zamestnávateľovi a v práci sťažovateľa bol zaistený notebook a telefón patriaci zamestnávateľovi sťažovateľa.

4. Vyšetrovateľka Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II vydala 12. júla 2018 opatrenie, ktorým žiada Kriministický a expertízny ústav Policajného zboru v zmysle § 141 ods. 1 Trestného poriadku o podanie odborného vyjadrenia k deviatim predmetom a o vytvorenie identickej kópie dát z pevného disku predmetov. V ten istý deň uznesením ČVS:ORP 823/1 VYS B2-2018 pribrala do trestného konania Kriministický a expertízny ústav Policajného zboru, aby vyhotovil znalecký posudok po šetrení zaistených vecí a zodpovedal v ňom na otázky smerujúce k zisteniu, či sa podozrivé osoby dopustili trestného činu.

5. Sťažovateľ podal 14. augusta 2018 podľa § 210 Trestného poriadku žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa v konaní Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II pod ČVS: ORP-823/1-VYS-B2-2018. Bránil sa v nej tvrdením, že celá kauza bola nainscenovaná redaktorkou a komentátorkou televízie [REDAKOVANÉ], a preto podal podnet na prešetrenie, či sa redaktorka nedopustila návodu na spáchanie trestného činu, pretože v reláciách [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] uverejnila fotku domu, a tým označila tam bývajúcich. Z relácií je zrejmé, že nikdy žiadna maloletá [REDAKOVANÉ] neexistovala a sťažovateľ sa s ňou nikdy nemohol stretnúť. Taktiež tvrdil, že podľa hlasu, ale aj podľa potvrdenia, prípadne fotky mal absolútnu istotu, že nekomunikuje s osobou mladistvou. Sťažovateľ meritórnu odpoveď nedostal ani po dvoch mesiacoch, ako bol vyzrotený z Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“). V októbri 2018 podal prostredníctvom právneho zástupcu žiadosť o preskúmanie

postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, ktorou sa domáhal zrušenia uznesenia o začatí trestného stíhania a naň nadväzujúceho opatrenia a uznesenia z 12. júla 2018 a vrátenia dobrovoľne vydaných vecí.

6. Sťažovateľ a právny zástupca boli o vybavení žiadosti o preskúmanie postupu policajta vyrozumení podaním Okresnej prokuratúry Bratislava II z 8. októbra 2018 pod sp. zn. 4Pv 345/18/1102-33 tak, že dozorujúci prokurátor nezistil v postupe policajta žiadne procesné pochybenia. Zároveň boli v zásade rovnako vyrozumení aj zo strany krajskej prokuratúry.

7. Následným podaním z 15. októbra 2018 označeným ako žiadosť o prehodnotenie postupu prokuratorky sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu poukazoval na nedostatky uznesenia vyšetrovateľa z 12. júla 2018 pod ČVS:ORP-823/1-VYS-B2-2018, ktoré prokuratorka [REDAKOVANÉ] považovala za zákonné. Opäť poukazoval na to, že veci sú už zadržané viac ako 90 dní, a žiadal, aby mu boli bezodkladne vrátené. Na tento podnet už odpovedané nebolo. Rovnako podal na generálnej prokuratúre žiadosť o preskúmanie postupu prokuratorky krajskej prokuratúry. Generálna prokuratúra sťažovateľovi 13. novembra 2018 odpovedala, že príjem potvrdzuje a o spôsobe vybavenia žiadosti sťažovateľa upovedomí po preskúmaní spisového materiálu.

8. Sťažovateľ podal 10. decembra 2018 generálnej prokuratúre sťažnosť na priet'ahy v trestnom konaní v zmysle príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 12. mája 2017. Podaním sa domáhal, aby generálny prokurátor zastavil nezákonnosť a porušovanie základných ľudských práv a slobôd. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti na ústavný súd zostali obe podania na generálnu prokuratúru bez reakcie.

III.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ namieta, že príkaz na domovú prehliadku bol od sudcu podvodne vylákaný, sudca si predložené poznatky z operatívneho šetrenia nemal ako overiť, dôveroval operatívnej činnosti a bol uvedený do omylu. Po príkaze na domovú prehliadku bolo podľa sťažovateľa porušené právo na súkromie a nedotknuteľnosť obydlia. Na základe protiprávneho konania redaktorky [REDAKOVANÉ] bol ustálený skutok, ktorý nepravdivo označuje, že maloletá osoba do 15 rokov existuje. Prokurátor vykonávajúci dozor nad zákonnosťou už podľa sťažovateľa z vysielania [REDAKOVANÉ] vie, že maloletá neexistuje, skutok sa teda nestal, keďže sťažovateľ ako podozrivý si nedohodol stretnutie s maloletou. Skutková podstata predmetného trestného činu tak naplnená nebola. Prokurátor však nereaguje na zásadnú zmenu skutkového stavu, ktorého výsledkom je zmena dôvodu, pre ktorý bolo vo veci začaté trestné stíhanie. Medzi nezrušením nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci a porušením práva na súkromie domovou prehliadkou je podľa sťažovateľa súvislosť.

10. Sťažovateľ namieta aj dĺžku zaistenia vecí v súvislosti s uvedeným trestným stíhaním, pričom zdôraznil, že ide o veci rýchleho morálneho opotrebenia, ktoré už citel'ne stratili na hodnotu.

11. Sťažovateľ vytkol, že dozorca zákonnosti zaviniť priet'ahy v konaní, pretože nevykonal dozor nad operatívnou činnosťou a ponechal nezrušené zjavne nezákonné uznesenie o začatí trestného stíhania. Prokurátor podľa neho nevykonal žiaden z úkonov, ktorý je podľa § 230 ods. 2 písm. a) až g) Trestného poriadku oprávnený vykonať. Každý úkon, ktorý nasleduje po nezákonnom začatí

trestného stíhania vo veci, je úkonom nezákonným a z pohľadu práva dotknutej osoby je porušením jej základných práv a slobôd.

12. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tiež uviedol, že v predmetnom konaní nebolo vznesené obvinenie a nezákonnosť sa nepodarilo odstrániť aj preto, že generálny prokurátor zrušuje právoplatné rozhodnutia policajtov a aj prokurátora až v štádiu po vznesení obvinenia.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť aj vtedy, ak namietaným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

14. V súvislosti s namietaným postupom generálnej prokuratúry z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na generálnu prokuratúru žiadosť z 23. októbra 2018 o preskúmanie postupu prokurátorky krajskej prokuratúry a následne aj podanie z 10. decembra 2018 označené ako sťažnosť na prietahy v trestnom konaní v zmysle príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 12. mája 2017. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že ku dňu jej podania na ústavný súd zostali obe predmetné podania na generálnu prokuratúru bez reakcie.

15. Ústavný súd v súčinnosti s generálnou prokuratúrou zistil, že táto na uvedené podania reagovala upovedomením z 20. februára 2019.

16. Obe predmetné podania sťažovateľa boli podané v zmysle príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. 6/2017 z 12. mája 2017 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v trestnom konaní (ďalej len „príkaz č. 6/2017“).

17. V čase podania sťažovateľovej žiadosti a sťažnosti (23. októbra 2018 a 10. decembra 2018) právny inštitút žiadosti o preskúmanie zákonnosti nemal zákonný základ, ale bol zakotvený iba v príkaze č. 6/2017 účinnom do 30. apríla 2019. Pri vydávaní príkazu č. 6/2017 sa generálny prokurátor opieral o § 10 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), podľa ktorého generálny prokurátor na plnenie úloh vydáva príkazy, pokyny a iné služobné predpisy, ktoré sú záväzné pre všetkých prokurátorov, právnych čakatel'ov prokuratúry, asistentov prokurátorov a ostatných zamestnancov prokuratúry. Príkaz generálneho prokurátora vydaný podľa § 10 ods. 2 zákona o prokuratúre preto nemožno považovať za všeobecne záväzný právny predpis, prípadne za výsledok zákonom delegovanej normotvorby. Ide iba o interný služobný predpis riadiacej povahy, ktorý tak adresátom výkonu prokurátorskej moci neumožňuje domáhať sa nárokovateľným spôsobom preskúmania zákonnosti právoplatného rozhodnutia (či postupu) v trestnom konaní (m. m. III. ÚS 112/2020).

18. Ústavný súd však konštatuje, že generálna prokuratúra sa vo svojom upovedomení argumentmi sťažovateľa riadne zaoberala, konkrétne reagovala na jeho námietky, a tak z jej postupu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do práv sťažovateľa. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa nezrušenia uznesenia o začatí trestného stíhania generálna

prokuratúra uviedla, že v danom prípade existovali skutočnosti nasvedčujúce spáchaniu predmetného prečinu, čo vyplýva z predloženého spisového materiálu, preto vyšetrovateľ vydal predmetné uznesenie a následne vykonal úkony zamerané na zistenie skutkového stavu tak, aby bolo možné zákonným spôsobom rozhodnúť o ďalšom postupe, či už v podobe vznesenia obvinenia konkrétnej osobe alebo rozhodnutia o zastavení trestného stíhania. Pre obidva spôsoby je však podľa prokuratúry nevyhnutné vykonať náležité dokazovanie, a to v súlade s § 2 ods. 10 Trestného poriadku, pričom bez takéhoto dokazovania by bolo predčasné, a tým i nezákonné zaujať názor na to, že sa skutok uvedený v uznesení o začatí trestného stíhania nestal alebo bol „vyprovokovaný“. Generálna prokuratúra uviedla, že aj v prípade jeho „vyprovokovania“ sa musia najskôr posudzovať okolnosti charakterizujúce takúto „vytvorenú“ situáciu. Jednak je potrebné dôsledne vyhodnotiť konanie osoby, ktorá by takúto situáciu „vyprovokovala“, a to z hľadiska jej pohnútok, konkrétneho spôsobu a prejavu konania, a jednak konanie páchatel'a najmä z hľadiska existencie subjektívnej stránky, pretože pokiaľ tento koná s vedomím určitého oznámeného mu veku osoby, tak len samotná táto skutočnosť, že išlo o vek fiktívny, nie je podľa prokuratúry dôvodom na konštatovanie, že skutok nie je trestným činom.

19. Generálna prokuratúra v upovedomení z 20. februára 2019 reagovala aj na podanie sťažovateľa z 10. decembra 2018, ktorým opätovne spochybňoval zákonnosť uznesenia o začatí trestného stíhania, žiadal o vrátenie odňatých vecí a zdôrazňoval „provokáciu a návod“ zo strany redaktorky [REDAKOVANÉ]. Uviedla, že skutočnosti o „vyprovokovaní“ a „návode“ považuje za veľmi dôležité pre vyhodnotenie skutkových okolností a najmä pre rozhodovanie o ďalšom postupe voči konkrétnemu páchatel'ovi, a keďže z predmetného spisového materiálu bolo zistené, že v tejto súvislosti malo byť osobitne preverované konanie redaktorky [REDAKOVANÉ] (kde sťažovateľ podával trestné oznámenie), generálna prokuratúra uložila krajskej prokuratúre preskúmať postup prokuratorky Okresnej prokuratúry Bratislava II pri zamietnutí sťažnosti sťažovateľa podanej proti uzneseniu povereného príslušníka Policajného zboru o odmietnutí trestného oznámenia sťažovateľa so zameraním sa na to, či skutočne neprišlo k návodu na daný trestný čin v zmysle § 21 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.

20. V súvislosti so žiadosťou sťažovateľa o vrátenie vecí odňatých pri domovej prehliadke generálna prokuratúra uložila krajskej prokuratúre zabezpečiť, aby bolo priebežne vyhodnocované, či trvajú dôvody brániace ich vráteniu (s poukazom aj na argumenty sťažovateľa).

21. Postupom generálnej prokuratúry nedošlo ani k zbytočným priesťahom, keďže na podania sťažovateľa z 23. októbra 2018 a 10. decembra 2018 reagovala upovedomením z 20. februára 2019. Navyše, aj vo vzťahu k požiadavke sťažovateľa na vrátenie odňatých vecí a súvisiacej argumentácii generálna prokuratúra konala, ako je uvedené v predchádzajúcom bode.

22. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým postupom generálnej prokuratúry a tvrdeným porušením práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru neexistuje súvislosť, ktorá by reálne signalizovala možnosť po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie týchto práv.

23. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

24. Pokiaľ ide o sťažnostné dôvody založené na dopade realizovanej domovej prehliadky na sťažovateľove základné práva hmotnej povahy (čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 a čl. 21 ods. 2 ústavy), ústavný súd zdôrazňuje, že samotné vedenie trestného konania „vo veci“, teda bez vznesenia obvinenia sťažovateľovi, nemá v okolnostiach veci priamy dopad na uvedené subjektívne práva. Ten možno identifikovať výlučne v príkaze sudcu na domovú prehliadku, pretože bez jeho vydania by samotné prebiehajúce trestné konanie sťažovateľovu subjektívno-právnu pozíciu spôsobom, ktorý v ústavnej sťažnosti kritizuje, ovplyvniť nemohlo. Príkaz na domovú prehliadku však sťažovateľ nezahrnul do rozsahu svojej ústavnej sťažnosti, preto sa ústavný súd viazaný podľa § 45 zákona o ústavnom súde rozsahom ústavnej sťažnosti prípadným porušením základných práv hmotnej povahy v dôsledku realizácie domovej prehliadky zaoberať ani nemohol. Aj v tejto časti je preto ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

25. K ďalším sťažovateľom namietaným porušeniam čl. 49 ústavy a čl. 149 ústavy ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že tieto nemajú charakter základného práva a slobody, a konštatuje, že vyslovenie ich porušenia je viazané na porušenie niektorého zo základných práv a slobôd, k čomu však v sťažovateľovom prípade nedošlo, preto aj v tejto časti odmieta podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

26. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2022

Peter Straka
predseda senátu